ЫЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫН

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 307 (1907)
ДЕКАБРИИН 30
ПЯТНИЦА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай 1956 оной Гүрэнэй бюджет тухай ХУУЛИ

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно дэй **тогтоохонь:**

Статья 1. Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй Бюд- комиссинуудай элидхэлнүүдээр абтаhан хубилалтануудые оруу- тусхайлбал: доходынь хамта дээрээ 592.761.156 мянган түхэриг, шануудынь 569.634.972 мянган түхэриг, тиимэ болохолоороо, дохо- гаргашаhаа 23.126.184 мянган түхэриг ехэ байхаар, СССР-эй Ми- рнүүдэй Соведэй зүгhөө табигдаhан ССР Союзай 1956 оной Гүрэнэй кедые баталха.

Статья 2. СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедэй доходто гүрэнэй ба ративна предприятинуудhаа болон организацинуудhаа хамта дээрээ 47.670 мянган түхэриг орохоор тодорхойлхо.

Статья 3. СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедhээ арадай ажахые— промышленностиие, барилгын индустриие, хүнгэн ба эдеэ хоолой ышленностиие, хүдөө ажахые, транспортые болон арадай ажахын halбаринуудые саашадань хүгжөөлгэдэ хамта дээрээ 237.325.529 н түхэриг, гадна предприятинууд болон ажахын организацинуудай эйнь зөөриhөө 109.658.670 мянган түхэриг, дүн хамтадаа 346.984.199 н түхэриг гаргашалхаар тогтоохо.

Статья 4. Социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта — юрэнхы калай hургуулинуудта, техникумүүдтэ, дээдэ hургуулинуудта, о-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудта, фабрично-заводской hуралса- ургуулинуудта, библиотекэнүүдтэ, клубуудта, театрнуудта, хэблэл- адиодамжуулгада болон культурын талаар бусад хэмжээ-ябуулга- а; больницануудта, хүүгэдэй яслинуудта, санаторинуудта, элүүрые алгын ба физкультурын бусад эмхи зургаануудта хамта дээрээ 05.181 мянган түхэриг СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедhээ гар- хаар хараалха.

Статья 5. Гүрэнэй урьhаламжануудаар хүн зондо шүүбэринүүдые ын ба облигацинуудай үныень бусаажа үгэхын тулада 14.000.000 н түхэриг СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедhээ гаргашалхаар охо.

Статья 6. СССР-эй Оборонын министерствын сметээр 102.457.280 н түхэриг СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедhээ гаргашалхаар охо.

Статья 7. Гүрэнэй захиргаанай органуудай гаргашада 12.538.920 н түхэриг СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедhээ hомолхоор тог-

Статья 8. Доходынь 453.120.655 мянган түхэриг, гаргашань 4.471 мянган түхэриг, тиимэ болохолоороо, доходынь гаргашаhаа .184 мянган түхэриг ехэ байхаар 1956 оной союзна бюджедые ба-

Статья 9. Союзна республикануудай 1956 оной Гүрэнэй бюджедүү- оходой ба гаргашануудай талаар доро дурсагдаhан хэмжээтэйгээр a:

(мянган түхэригөөр)

ска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республика	74.181.215
нска Советскэ Социалистическэ Республика	29.345.002
усска Советскэ Социалистическэ Республика	4.513.886
кэ Советскэ Социалистическэ Республика	1.275.905
ска Советскэ Социалистическэ Республика	8.766.410
нска Советскэ Социалистическэ Республика	2.898.894
Азербайджанска Советскэ Социалистическэ Республика	2.790.650
Литовско Советскэ Социалистическэ Республика	1.908.122
Молдавска Советскэ Социалистическэ Республика	1.414.945
Латвийска Советскэ Социалистическэ Республика	1.881.212
Киргизскэ Советскэ Социалистическэ Республика	1.351.119
Таджикска Советскэ Социалистическэ Республика	1.418.205
Армянска Советскэ Социалистическэ Республика	1.335.060
Туркменскэ Советскэ Социалистическэ Республика	1.269.985
Эстонско Советскэ Социалистическэ Республика	1.280.457
Карело-Финскэ Советскэ Социалистическэ Республика	1.009.434
Союзна Республикануудай Гүрэнэй бюджедүүдээр дүн хамтадаа	139.640.501

Статья 10. 1956 ондо ниитэсоюзна гүрэнэй налогууд болон доходууд- hаа союзна республикануудай Гүрэнэй бюджедүүдтэ орохо орошонуудые иимэ хэмжээтэйгээр баталха:

а) эрьесын налогhоо орохо орошоhоо: РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедтэ 3,5 процент, Украинска ССР-эй—17,9 процент, Белорусска ССР-эй—21,6 процент, Узбекскэ ССР-эй — 13,7 процент, Казахска ССР-эй—51,3 процент, Грузинска ССР-эй — 16,5 процент, Азербайджанска ССР-эй—23,1 процент, Литовско ССР-эй—35,7 процент, Молдавска ССР-эй—19,2 процент, Латвийска ССР-эй—3,7 процент, Киргизскэ ССР-эй—36,2 процент, Таджикска ССР-эй—44,5 процент, Армянска ССР-эй — 26,1 процент, Туркменскэ ССР-эй—34,1 процент, Эстонско ССР-эй—23,3 процент, Карело-Финскэ ССР-эй—67,2 процент;

б) хүн зонhоо абтаха олзын налогhоо орохо орошоhоо — 25 процент; СССР-эй гэрлээгүй, ганса бэе ба бага бүлэтэй гражданинуудhаа абтаха налогhоо орохо орошоhоо, ой модоной доходhоо, хүн зондо захюулжа тараагдаhан гүрэнэй урьhаламжын мүнгэнhөө—40 процент; хүдөө ажахын налогhоо орохо орошоhоо — 75 процент;

в) колхозуудhаа абтаха олзын налогhоо орохо орошоhоо РСФСР-эй Украинска ССР-эй, Белорусска ССР-эй, Казахска ССР-эй, Грузинска ССР-эй, Азербайджанска ССР-эй, Литовско ССР-эй, Молдавска ССР-эй, Латвийска ССР-эй, Киргизскэ ССР-эй, Армянска ССР-эй, Эстонско ССР-эй, Карело-Финскэ ССР-эй бюджедүүдтэ—40 процент, Узбекскэ ССР-эй, Таджикска ССР-эй бюджедүүдтэ—25 процент, Туркменскэ ССР-эй бюджедтэ—80 процент;

г) машинно-тракторна болон тусхай станцинуудай доходуудhаа РСФСР-эй, Украинска ССР-эй, Белорусска ССР-эй, Казахска ССР-эй, Грузинска ССР-эй, Азербайджанска ССР-эй, Литовско ССР-эй, Молдавска ССР-эй, Латвийска ССР-эй, Киргизскэ ССР-эй, Армянска ССР-эй, Эстонско ССР-эй, Карело-Финскэ ССР-эй бюджедүүдтэ—25 процент, Узбекскэ ССР-эй, Таджикска ССР-эй, Туркменскэ ССР-эй бюджедүүдтэ— 10 процент.

Статья 11. СССР-эй 1954 оной Гүрэнэй бюджедэй орошынгоо талаар 558.558.878 мянган түхэригөөр, гарашынгаа талаар 553.867.394 мянган түхэригөөр, орошонь гарашаhаа 4.691.484 мянган түхэриг үлүү гаража гүйсэдхэгдэhэн тухай тоосоое баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
1955 оной декабриин 28.

СССР-эй Верховно Совет болон гадаадын гүрэнүүдэй парламентнуудай хоорондо делегацинуудые эльгээлсэхэ тухай

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Со- СССР-эй Верховно Совет болон гадаадын гүрэнүүдэй парламентнуу- хоорондо делегацинуудые эльгээлсэжэ байха тухай асуудал зүбшэн д, СССР-эй Верховно Соведэй 1955 оной февралиин 9-нэй декла- олохон оронуудай парламентнууд зүйтэй гэжэ тоолоо, тэрэ хадаа эй Верховно Соведэй болон гадаадын гүрэнүүдэй парламентнуу- хоорондохи барисаае үргэдхэхэ ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ туhалаа гэжэ катайгаар тэмдэглэнэ.

Финляндиин, Англиин, Индиин, Швециин, Сириин, Югославиин, Япо- Бельгиин, Франциин, Люксембургын, Австриин, Албаниин, Поль- болон Иранай парламентнуудай делегацинуудай Советскэ Союзда ушар, мүн тэрэшэлэн СССР-эй Верховно Соведэй делегацинуудай ндида, Польшодо, Албанида, Югославида, Чехословакида, Болга- Венгридэ болон Германска Демократическа Республика ошожо ушар хадаа СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд ба гадаадын үдэй парламентнуудай гэшүүдэй уулзажа, хоор хоорондоо танил- ын оронуудай гүрэнэй байгуулалтатай, экономико болон культура- ндэхи арад зоной ажабайдал ба ажаhуудалтай бүри гүнзэгыгөөр аха хэрэгтэ туhалаа.

Зохёон байгуулхы ажал хэжэ байhан Советскэ Союзай арадууд эб найрамдалые үнэхөөр хүсэнэ, өөhэдынгөө ниитын байгуулалтаhаа дулдыдангүй гүрэнүүдэй хоорондоо амгалан тайбанаар ажабайха хэрэгтэ шэглүүлэгдэhэн Советскэ правительствынгаа гадаадын политикые тэдэнэр нэгэн hаналтайгаар дэмжэнэ гэжэ СССР-тэ ерэhэн гадаадын парламентска делегацинууд этигэхэ аргатай байгаа. Мүн тэрэшэлэн СССР-эй Верховно Соведэй делегаци арадууд эб найрамдалые хаа хаанагүй халуунаар хүсэнэ гэжэ хаража ябаа.

Хоор хоорондоо парламентска делегацинуудые эльгээлсэлгэ хадаа, парламентска бусад холбоо барисаануудай хүгжэлтэтэйл адляар, арадуудай хоор хоорондоо үгэеэ ойлголсолгые саашадань hайжаруулгада туhалха, тиигэжэ уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулгада, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые сахилга ба бэхижүүлгэдэ hайнаар нүлөөлхэ байна гэжэ СССР-эй Верховно Совет тоолоно.

Уласхоорондын харилсан ажаллалгын ба оронуудай бэе бэедээ найдалсалгые хүгжөөлгын аша туhада зорюулан, парламентска холбоо барисаа хүгжөөхын түлөө парламентнуудай хэдэг ажал-ябуулгые СССР-эй Верховно Совет болон бүхы советскэ арад саашадаашье hайшааха ба халуунаар дэмжэхэ юм гэжэ СССР-эй Верховно Совет мэдүүлнэ.

СССР-эй Министрнүүдые томилхо тушаа СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Со- СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй доро дурсагдаhан томилол- ые баталха гэжэ тогтоогоо гэбэл:

СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министрээр — **Задемидко** ндр Николаевичые;

СССР-эй Совхозуудай министрээр—СССР-эй Хүдөө ажахын минист- гаhаа тэрэниие сүлөөлөөд, **Бенедиктов** Иван Николаевичые;

СССР-эй Культурын министрээр — **Михайлов** Николай Александро-

СССР-эй Юрын машина бүтээлгын министрээр — **Горемыкин** Петр евичые;

СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин предприятинуудые барил- нистрээр—**Мельников** Леонид Георгиевичые;

СССР-эй Нефтяной промышленностиин министрээр—СССР-эй Неф- промышленностиин предприятинуудые барилгын министрын уялга- эниие сүлөөлөөд, **Евсеенко** Михаил Андриановичые;

СССР-эй Нефтяной промышленностиин предприятинуудые барилгын рээр—**Кортунов** Алексей Кирилловичые;

СССР-эй Хүндэ машина бүтээлгын министрээр—**Петухов** Константин Дмитриевичые;

СССР-эй Автомобильна промышленностиин министрээр — **Строкин** Николай Ивановичые;

СССР-эй Тракторна ба хүдөө ажахын машина бүтээлгын министрээр —**Хламов** Григорий Сергеевичые;

СССР-эй Текстильнэ промышленностиин министрээр—**Рыжов** Никита Семеновичые;

СССР-эй Хүнгэн промышленностиин министрээр—**Миротворцев** Николай Николаевичые;

СССР-эй Хүдөө ажахын министрээр—**Мацкевич** Владимир Владимировичые.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
1955 оной декабриин 28.

НҮХЭД А. И. МИКОЯН, М. Г. ПЕРВУХИН, М. З. САБУРОВ ГЭГШЭДЫЕ СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН НЭГЭДЭХИ ОРЛОГШОНОРООР ТОМИЛХО ТУШАА СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Со- тогтоохонь:

нүхэр **Микоян** Анастас Ивановичые, нүхэр **Первухин** Михаил Гео- ые, нүхэр **Сабуров** Максим Захаровичые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшонороор томилхо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль, 1955 оной декабриин 28.

СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси

Национальностьнуудай Соведтэ

СССР-эй дүрбэдэхи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси декабриин 28-да Москвада хүдэлмэрөө үргэлжэлүүлээ.

Үглөөнэй 9 часта Кремлёвско Ехэ Ордон соо Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо **Н. Е. Авхимовичын** хүтэлбэреэр Национальностьнуудай Соведэй гурбадахи заседани нээгдэбэ. СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджет тухай ба СССР-эй 1954 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай элидхэл тушаа депутат **И. П. Храмков** (Казахска ССР) үгэ хэлээ. Шэнэ ба боро газар элдүүрилгээр Казахстанай томо районуудай нэгэн бологшо Кустанайска областиин экономикын болон культурын хүгжэлтэ тухай тэрэ хөөрөө. hүүлэй хоёр жэлэй турша соо областиин хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ хэдэн зуун миллион түхэриг мүнгэ зөөри зорюулагдаhан байна. Хэдэн мянган тракторнууд болон хүдөө ажахын машинанууд абтаа. Колхозууд болон совхозууд 3.854 мянган гектар шэнэ ба боро газар элдүүрилээ. Энэнь гүрэнэй түсэбөөр хараалагдаhанда орходоо 500 мянган гектараар ехэ байна. Уужам ехэ советскэ ороноймнай бүхы заха хизаарнуудhаа партиин уряалаар хэдэн олон хүнүүд, гол түлэб залуушуул областьдо ажаллахаяа ерэhэн байна. Кустанайска талада болбосон зохид түхэлтэйгөөр баригдаhан шэнэ тосхонууд бии болоо. Тэдэ тосхонуудта клубууд, столовонууд, hургуулинууд, больницанууд баригдана. Гоёолтын ба жэмэстэ модонууд hуулгагдана, садууд таригдана.

Эндэ ажаhуухаяа ерэhэн хүнүүд өөhэдтөө гэр барина, үхэр малтай болоно. 131 совхоздо 200 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр, культурно-ажаhуудалай эмхи зургаануудай 200 гаран байшан гансахан лэ энэ жэлдэ баригдаа.

Шэнэ газар саашадань элдүүрилхэ, областиин территори дээрэ олдоhон түмэрэй рудагай, хүрин шулуун нүүрhэнэй болон бусад үнэтэ малтамалнуудай ехэ запасуудые ашаглаха зорилгонууд тухай депутат Храмков үгынгөө түгэсхэлдэ тогтожо хэлээ. СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедые баталха тухай урда тээнь үгэ хэлэгшэдэй оруулhан дурадхалые депутат дэмжэhэн байна.

Депутат Храмковой хэлэhэнэй hүүлээр, зүбшэхэ зүйлэй нэгэдэхи асуудалаар үгэ хэлэлгэ зогсоохо тухай Национальностьнуудай Совет шиидхэбэри гаргаа. СССР-эй Финансын министр **А. Г. Зверев** түгэсхэлэй үгэ хэлээ. СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа Бюджетнэ комиссиин оруулhан заhабаринуудые зүбшөөхэ зуураа, тэдэнииень баталан абабал таатай гэжэ тоолоно. Депутадуудай үгэ хэлэхэдээ оруулhан дурадхалнуудые СССР-эй Правительство хаража үзэхэ байна гэжэ тэрэ мэдээсээ.

Доходой талаар 592.761.156 мянган түхэриг, гаргашануудынь 569.634.972 мянган түхэриг, тиимэ болохолоороо, доходуудынь гаргашануудhаа 23.126.184 мянган түхэригөөр ехэ байхаар СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедые Национальностьнуудай Совет нэгэн дуугаар баталаа. Тэрэшэлэн, СССР-эй 1954 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоон нэгэн дуугаар баталагдаhан, мүн СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджет тухай Хуули баталан абтаhан байна.

Тиигээд, удаадахи асуудалые— СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталалгые Национальностьнуудай Совет хаража үзөө. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **Н. М. Пегов** элидхэл хээ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые палата нэгэн дуугаар баталаа.

Сессиин зүбшэхэ зүйлэй гурбадахи пунктые—СССР-эй Верховно Соведэй ба хариин гүрэнүүдэй парламентнуудай бэе бэедээ делегацинуудые эльгээлсэлгэ тухай асуудал хаража үзэлгые палата эхилээ. Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ **В. Т. Лацис** элидхэл хээ. Дэлхэйн бүхы арадуудта болон парламентнуудта Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй хандаhан Декларациие СССР-эй Верховно Соведэй сесси 1955 оной февралиин 9-дэ баталан абаhан байгаа. Ниитын ондо ондоо системэтэй гүрэнүүдэй эбтэйгээр ажабайха ленинскэ ёhо гуримда зохилдуулан эб найрамдалые болон арадуудай хоорондохи харилсан ажаллалгые хангаха зорилгоор Советскэ гүрэнэй эб найрамдалда дуратай политика ябуулдаг байhыень тус Декларациие баталан абалга дахинаа харуулаа гэжэ тэрэ хэлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Декларацида дэлхэйн олон парламентнууд hайшаалтайгаар хандаhан байна. Арадай түлөөлэгшэдэй бүхэхитадай суглаанай Саг үргэлжын комитет, Польско Арадай Республикын, Германска Демократическа Республикын, Венгерскэ Арадай Республикын, Болгариин Арадай Республикын, Албаниин Арадай Республикын, Вьетнамай Демократическа Республикын ба Югославиин Арадай Федеративна Республикын парламентнууд энэ Декларациие дэмжэhэн резолюцинуудые баталан абаhан байха юм. Тус декларации хадаа Индиин, Швециин, Франциин, Сириин, Италиин, Канадын, Англиин, Бельгиин, Грециин, Австриин болон бусад оронуудай парламентнуудай гэшүүдэй дунда мүн лэ hайшаалтайгаар хүлеэгдэhэн байна.

Энэ асуудалаар зарим хариин гүрэнүүдэй парламентнуудай hайшааhан шиидхэбэринүүдые мүнөө хүрэтэр гаргаагүй байhыень шаналжа байhанаа элидхэлшэ элишэлэн мэдүүлээ. Жэшээлхэдэ, США-гэй парламентска эмхи зургаанууд Советскэ Союзтай хоор хоорондоо парламентска делегацинуудые эльгээлсэжэ байхые хүсэжэ байhанаа элишэлэн мэдүүлхэгүйhөө гадна, СССР-эй Верховно Соведэй Декларациие зүбшэн хэлсээгүй байха юм.

СССР-эй Верховно Соведэй Декларациин толилогдоhонhоо хойшо Индиин, Швециин, Сириин, Югославиин, Японнин, Бельгиин, Франциин, Люксембургын, Албаниин ба Австриин парламентска делегацинууд Советскэ Союзда ерээд ошоhон байна. Польско Арадай Республикын ба Иранай парламентска делегацинууд мүнөө үедэ СССР-тэ ерээд айлшалжа байна.

Хариин гүрэнүүдэй парламентнуудай уряалаар СССР-эй Верховно Соведэй делегацинууд мүн лэ хэдэн оронуудта ошоод ерэhэн байгаа гэжэ депутат Лацис мэдээсээ.

СССР-эй Верховно Соведэй ба хариин гүрэнүүдэй парламентнуудай бэе бэедээ делегацинуудые эльгээлсэлгын гол дүн юуб гэхэдэ, элдэб оронуудай парламентнуудай хоорондо сэхэ холбоо байгуулха тухай, мүн парламентска делегацинуудые бэе бэедээ эльгээлсэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй дурадхалай зүб зүйтэй байhаниинь хүсэдөөр элирхэhээ гадна, арадуудай хоорондоо үгэеэ ойлголсолгые ба хани барисаа тогтоолгые хангаха ябадалда тэдэ дурадхалнууд лаб туhалhан байна гэжэ В. Т. Лацис хэлээ.

Парламентнуудай хоорондын Союзда СССР-эй парламентска группын ороhон ябадалай ехэ удхашанартай байhые В. Т. Лацис тэмдэглээ. Парламентнуудай хоорондын Союзай 1955 оной августда болоhон 44-дэхи конференцидэ парламентска группын хабаадалга парламентнуудай хоорондохи харилсан ажаллалга бэхижүүлгэдэ туhалаа, мүн элдэб оронуудай олон хүнүүдэй мэдэрhэнэй ёhоор уласхоорондын энэ организациин нэрэ хүндые нилээд ехээр үргөө.

Советскэ Союзай ба хариин хэдэн гүрэнүүдэй гүрэнэй ажал-ябуулагшад 1955 ондо уулзажа холбоо барисаа тогтооhые В. Т. Лацис мүн лэ онсо тэмдэглээ. Индиин Премьер-Министр Джавахарлал Неру, Вьетнамай Демократическа Республикын Президент ба Премьер-Министр Хо Ши Мин, Финляндиин Президент Ю. К. Паасикиви, Бирмын Премьер-Министр У Ну, Норвегиин Премьер-Министр Эйнар Герхардсен, Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр Отто Гротеволь, Австриин Федеральна Канцлер Юлиус Рааб, Германска Федеральна Республикын Канцлер Конрад Аденауэр, Канадын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Лестер Пирсон болон бусад Советскэ Союзда ерээд ошоhон байна. Нүхэд Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой, А. И. Микоянай Югославиин Арадай Федеративна Республикада ошоод ерэлгэ, мүн нүхэд Булганин Хрущев хоёрой Инди, Бирма ба Афганистанда айлшалалга тон ехэ удхашанартай.

Парламентска делегацинуудые бэе

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси

Национальностьнуудай Соведтэ

(Түгэсхэл)

бэедээ эльгээлсэхэ талаар 1955 ондо олдоһон энэ һайн дүй дүршэл саашадаа бүри үргэнөөр дэлгэржэ, арадуудай хоорондын эб найрамдалые улам бэхижүүлгэдэ туһалха бэзэ гэжэ бидэнэр найданабди гээд үгынгөө түгэсхэлдэ В. Т. Лацис хэлээ.

Нүхэр В. Т. Лацисай элидхэл тушаа депутадууд **Н. Е. Авхимович** (Белорусска ССР), **М. П. Тарасов** (РСФСР), **Г. Я. Рудь** (Молдавска ССР), **С. Нурутдинов** (Узбекскэ ССР), **П. Г. Тычина** (Украинска ССР), **П. Г. Москатов** (РСФСР), **М. И. Кучава** (Грузинска ССР), **М. М. Алиев** (Азербайджанска ССР) үгэ хэлээ.

Гүрэнүүдэй хоорондоо үгэеэ ойлголсолгые саашадань һайжаруулха ба уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха зорилгоор Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын ябуулжа байһан эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые ехээр һайшаажа байһанаа үгэ хэлэгшэд мэдүүлээ. Индидэ, Бирмадэ болон Афганистанда Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэдэй хани ёһоор айлшалалга, тэрэшэлэн харин оронуудай парламентска делегацинуудай болон гүрэнэй ажал-ябуулагшадай СССР-тэ айлшалжа ерэлгэ нийтын ба политическэ байгуулалтынгаа илгаатай байлгаһаа дулдыдангүйгөөр гүрэнүүдэй хоорондо харилсан ажаллалга бэелүүлжэ яһала болохо байһые эли тодоор харуулаа гэжэ депутадууд тэмдэглээ.

СССР-эй Верховно Соведэй делегадууд бусад оронуудта айлшалхадаа хүдэлмэришэдтэйнь, таряашадтайнь, интеллигенцитэйнь, гүрэнэйнь ажал-ябуулагшадтай уулзаһан байна. Тэдэнэр хадаа СССР-тэхи ажахын болон культурна байгуулалтын дүй дүршэл тухай хани ёһоор хөөрэжэ үгэдэг, мүн Советскэ Союзда хэрэглэжэ болохоор олон һонирхолтой үнэтэ юумэнүүдые тэндэ өөһэдөө харадаг байгаа.

Гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин гэшүүн депутат **И. С. Грушецкиин** дурадхалаар Национальностьнуудай Совет хадаа СССР-эй Верховно Соведэй ба харин гүрэнүүдэй парламентнуудай делегацинуудые бэе бэедээ эльгээлсэжэ байха тухай тогтоол гаргаа. Харин оронуудай парламентнуудтай холбоо барисаагаа саашадань үргэдхэлгэдэ СССР-эй Верховно Соведэй 1955 оной февралиин 9-нэй Деклараци һайн нүлөө үзүүлээ гэжэ тус тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Парламентска делегацинуудые бэе бэедээ эльгээлсэлгые СССР-эй Верховно Совет ба советскэ бүхы арад саашадаа дэмжэхэ байна гэжэ тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Союзай Соведтэ

Үдэрэй 4 часта Союзай Соведэй заседани болобо. Түрүүлэгшээр һууһан Союзай Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо **В. П. Мжаванадзе** 1956 оной СССР-эй Гүрэнэй бюджет тухай ба 1954 ондо СССР-эй Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэлгэ тухай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгые болюулха тэһэн дурадхал ороо гэжэ мэдээсэбэ. Энэ дурадхал абтаба.

Союзай Соведэй бюджетнэ комиссиин оруулһан дурадхалнуудые СССР-эй Министрнүүдэй Совет дэмжэнэ, мүн тэрэшэлэн депутадуудай өөһэдынгөө үгэ соо хэлэһэн дурадхалнуудые анхаралтайгаар хаража үзэхэ гэжэ СССР-эй Финансын министр **А. Г. Зверев** түгэсхэлэйнгөө үгэ соо хэлэбэ.

Союзай Совет 1956 оной СССР-эй Гүрэнэй бюджедые, 1954 оной бюджедэй гүйсэдхэлгэ тухай тоосоое нэгэн дуугаар баталаад, 1956 оной ССР Союзай Гүрэнэй бюджет тухай хуули баталан абаба.

Удаань Союзай Совет сессинүүдэй хоорондо абтаһан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь, депутат **Н. М. Пеговэй** элидхэл шагнаа. Палата Указуудые нэгэн дуугаар баталба.

Хэлсэхэ зүйлэй гурбадахи пунктаар—СССР-эй Верховно Соведэй ба харин гүрэнүүдэй парламентнуудай хоорондо делегацинуудые эльгээлсэлгэ тухай элидхэл хэхын тула Союзай Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо, депутат **В. П. Мжаванадзеда** үгэ үгтэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй 1955 оной февралиин 9-нэй Деклараци парламентнуудай гэшүүдэй дунда ба бусад гүрэнүүдэй хүн зоной дунда ехээр һайшаагдаа гэжэ тэрэ хэлэнэ. Эб найрамдал сахин хамгаалха хүсэлэнтэй гадаадын оронуудтахи хүн зонууд тэрэниие ехэтэ һайшаан угтаһан байна. 1955 ондо парламентска делегацинуудые дам дамаа эльгээлсэлгэ элдэб оронуудай парламентнуудай хоорондо сэхэ холбоо байгуулха тухай СССР-эй Верховно Соведэй дурадхал арадуудай болон гүрэнүүдэй бэе бэеэ бүри һайнаар ойлголсолгодо туһална, тиимэһээ дам саашаа уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада туһална гэжэ харуулба.

Энэ жэлдэ харин парламентска нилээд олон делегацинууд СССР-тэ ерээд ошоо гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ. Харин делегацинуудтай советскэ гүрэнэй ажал-ябуулагшадай ба советскэ гражданинуудай уулзалга хододоо хани ёһоной, харилсан ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрдэг, тэдэнэр ая соогоо хөөрэлдэдэг, элдэб асуудалаар һанамжаяа сүлөөтэйгөөр хэлсэдэг байба.

Айлшадайнгаа хамаг хүсэлые хангаха ба тэдэнэй һонирхоһон бүхы асуудалда дэлгэрэнгы харюу үгэхэ эрмэлзэлгэ манай зүгһөө хэгдэһэн байна гэжэ В. П. Мжаванадзе тэмдэглэбэ.

СССР-тэ ерээд ябаха зуураа, мүн нютаг оронoo бусаһанайшье һүүлээр харин парламентска делегацинуудай гэшүүд ажахын, наукын ба культурын элдэб һалбаряар Советскэ Союзтай холбоо барисаа байгуулха хэрэгтэй байһан тухай нэгэнтэ бэшэ мэдүүлһэн байна.

Һүүлэй үедэ харин гүрэнүүдэй парламентнуудай уряалаар СССР-эй Верховно Соведэй делегацинууд хэдэ хэдэн оронуудта: Финлянди, Польша, Албани, Югослави, Чехословаки, Болгари, Венгри, Германска Демократическа Республика ошожо ерээ. Эдэ бүхы оронуудта советскэ парламентаринуудай ошоходонь, ажахын ба культурна байгуулалтатайнь танилсаха ехэ арга боломжо тэдээндэ олгогдоһон байгаа.

СССР-эй Верховно Соведэй делегадууд харин гүрэнүүдтэ ябаха зуураа, предприяти, эмхи зургаануудта орожо, хүдэлмэришэд, таряашад ба интеллигенцитэй, наукын болон культурын ажал-ябуулагшадтай уулзаһан, Советскэ Союзай ажахын ба культурна байгуулалтын дүй дүршэлые хани ёһоор хэлэжэ үгэһэн байна. Мүн советскэ делегацинуудай гэшүүдшье эдэ оронуудта промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэри эмхидхэлгын талаар, наукын, культурын, искусствын эмхи зургаануудай ажал-ябуулгын талаар манай Эхэ орондо ашагтай туһатайгаар хэрэглэгдэжэ болохо нилээд олон үнэтэй ба һонирхолтой юумэ хараһан байна.

Советскэ Союзай уласхоорондын холбоо барисаанай хүгжэһые харуулһан мэдээнүүд элидхэл соо тэмдэглэгдээ. Хэрбээ 1950 ондо СССР-тэ харин гүрэнүүдэй 156 элдэб делегацинуудай ерэһэн байгаа һаа, 1955 оной 11 һара соо манай орондо харин 700 шахуу делегаци ба 6 мянга шахуу туристнууд ерэжэ ошоһон байна. Советскэ Союзһаа 600 гаран советскэ делегаци болон туристнууд хилын саана ошожо ерээ.

1955 ондо парламентска делегацинуудые дам дамаа эльгээлсэһэн һайн дүршэл саашадаа бүри үргэдхэгдэжэ, арадуудай хоорондохи эб найрамдал саашадань бэхижүүлгэдэ туһалха аабза гэжэ найданабди гэжэ түгэсхэлдөө депутат Мжаванадзе хэлэбэ.

Удаань элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ эхилбэ. Уласхоорондын түгшүүрилые һуладхаха хэрэгтэ, арадуудай хоорондохи хани харилсаае үргэдхэхэ ба эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ зорюулан Советскэ правительствын энэ жэлдэ абаһан хэмжээнүүдые депутадууд нэгэн дуугаар һайшааба. Инди, Бирма, Афганистанаар нүхэд Булганин ба Хрущевой хани ёһоор айлшалһанай ехэ удхашанар тухай тэдэнэр хэлэнэ, харин гүрэнүүдтэ СССР-эй Верховно Соведэй делегацинуудтай ошоһон һанал бодолнууд тухайгаа хөөрэнэ.

Байгша оной октябрьда СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Болгари ошожо ерээ. Энэ делегациие толгойлһон депутат **Н. И. Беляев** Советскэ Союзай эльгээһэн тэдэнэрые энэ ороной арад зоной халуунаар угтаһан тухай хөөрэбэ. Энэ хадаа манай орондо ба манай арадта болгарска арадай тон ехэ инаг дуратай байһанай сэдьхэл хүдэлгэмэ үльгэр жэшээ болоһон байна. Болгари ошоходоо делегаци хэдэ хэдэн городууд ба тосхонуудаар ябажа, томо томо гидростанцинуудай, уһан сөөрэмүүдэй барилгые хараһан, олон промышленна предприятинууд, хүдөө ажахын кооперативууд, гүрэнэй ажахынууд болон машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэритэй танилсаһан байна.

Арадай засагай жэлнүүдтэ Болгарида болоһон тон ехэ хубилалтанууд тухай депутат Беляев хөөрэбэ. Орон дотор заводууд ба фабриканууд, электростанцинууд, шахтанууд, культурна болон элүүржүүлгын эмхи зургаанууд, һургуулинууд олоор баригдаа. Мүн хүдөө ажахыдашье ехэ хубилалта болоо.

Болгарида манай делегациин ошоһон ябадал манай арадуудай хоорондохи ахадүүгэй үнэн зүрхэнэй хани харилсаае улам бүри бэхижүүлээ, эб найрамдалта демократическа оронуудай арадуудые саашадань нягтаар эмхидхэн жагсааха хэрэгтэ нилээд ехэ туһа болоо гэжэ түгэсхэлдөө үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Депутат **И. К. Замчевский** (Ленинград) үгэ хэлэхэ зуураа, Ленинградаар ябаһан харин хэдэ хэдэн гүрэнэй ба нийтын ажал-ябуулагшадай хэлэһэн үгэнүүд тухай хөөрэбэ. Советскэ хүнүүдэй ажабайдал ба ажалтай бүхы талаһаань танилсаха арга боломжо олгоһондонь тэдэнэр баяр хүргэһэн, Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ, зохёон байгуулхы амгалан ажалай жэлнүүдтэ ленинградайхидай харуулһан эрэлхэг зориг, баатаршалгые һайхашааһан байха юм.

1955 оной хугасаа соо харин 600 гаран делегаци Ленинград ошоһон байна. Тиихэдэ туристнуудтай хамта тоолобол, энэ городто 68 гүрэнэй 10 мянга гаран харинхид ошоо. Тэдэнэй дунда элдэб хүн зоной түлөөлэгшэд, гүрэнэй ба нийтын ажал-ябуулагшад, эрдэмтэд, инженернүүд, коммерсантнууд, хүдэлмэришэд, шажан мүргэл эрхилэгшэд бии байгаа. Харин айлшад Ленинградта хамаг һонирхоһон юумэтээ танилсаһан байна.

Депутат **Н. С. Патоличев** (Белорусска ССР) советскэ парламентаринуудые Германска Демократическа Республикын хүн зоной ямар ехэ халуунаар угтан абаһан тухайнь хөөрэбэ. Советскэ Союзай делегациин гэшүүд горнягуудтай, судна бүтээгшэдтэй, химическэ заводууд, текстильнэ фабрикануудай хүдэлмэришэдтэй уулзаһан, арадайнгаа ажахы болон культурые хүгжөөлгэдөө 6 жэл соо нилээд ехэ амжалта туйлаһан залуу демократическа республикын туйлалтануудтай танилсаһан байна. Демократическа лагериин оронуудай туһаламжада түшэглэн, бэрхэшээлнүүдые дабан, Германска Демократическа Республика социалистическэ байгуулалтын үргэн замда гараба.

Германска Демократическа Республикада СССР-эй Верховно Соведэй делегациин ошолго хадаа эб найрамдал, арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалха гэжэ найдажа байһанаа депутат Патоличев хэлэбэ.

Нүхэр В. П. Мжаванадзын элидхэл тушаа тэрэшэлэн үгэ хэлэһэн депутат **Н. М. Пегов** Венгерскэ Арадай Республикада СССР-эй Верховно Соведэй делегациин ошоһон тухай һанал бодолоо, депутат **М. С. Синица** (Киевскэ область) энэ жэлдэ Советскэ Союзда ерээд ошоһон Индиин, Югославиин, Франциин, Швециин, Сириин, Японии, Австриин ба бусад оронуудай түлөөлэгшэдтэй украин арадай уулзалганууд тухай хөөрэбэ.

Гадаадын хэрэгүүдэй талаар Комиссиин гэшүүн, депутат **И. Г. Кэбинэй** (Эстонско ССР) дурадхалаар палата СССР-эй Верховно Соведэй ба харин гүрэнүүдэй парламентнуудай хоорондо делегацинуудые эльгээлсэлгэ тухай тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаа.

Энээгээр Союзай Соведэй заседани хаагдаа гэжэ соносхогдобо.

Декабриин 29-нэй үглөөнэй 10 часта Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй хамтын заседани болохо.

(ТАСС).

ЛАТВИИН АРАДАЙ ИСКУССТВЫН ХҮГЖЭЛТЭ

СССР-эй Ехэ театр соо болоһон түгэсхэлэй концерт

Декабриин 27-до СССР-эй Гүрэнэй Академическэ Ехэ театр соо латышска искусствын болон литературын декадын түгэсхэлэй концерт болоо. Москвагайхидтай хамтадаа Союзай бүхы ахадүү республикануудай түлөөлэгшэнэр концертдэ ерэһэн байна. Эдэ ямар хүнүүд бэ тэхэдэ, манай агуу ехэ Эхэ ороной бүхы заха хизаарнуудһаа Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессидэ ерэһэн СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд мүн болоно.

Тэндэ суглаарагшад Латвийска ССР-эй арадай артистка Л. Берзинь ...шые альга ташалгаар угтаба. Тэрэ хадаа советскэ Эсэгэ орондоо зорюулан Я. Судрабкалнын бэшэһэн шүлэгүүдые омогтойгоор уншана. Шүлэг уншалгын удаа нэгэдэмэл хор болон оркестр Э. Залита гэгшын «Эхэ оромни гоё һайхан даа» гэһэн зохёолоор А. Жилинскиин бэшэһэн хүгжэмые наадаа.

Латвиин гайхамшагта дуунадые тэндэ суглаарагшад халуунаар угтана. А. Жилинскиин «Бүд нэхэгшын дууе» Латвийска ССР-эй арадай артистка Э. Пакуль дуулаба. Леонкаваллын «Паяцы» гэжэ опероһоо Канилогой арие Латвийска ССР-эй арадай артист А. Фринберг дуулаба. «Рига дымд» гэжэ латышска арадай дууе Латвийска ССР-эй арадай артист А. Дашков гоё һайханаар дуулаһан байна. Вердиин «Трубадур» гэжэ опероһоо Леонорын арие дуулаһан Латвийска ССР-эй габьяата артистка Ж. Гейне-Вагнерай угаа гоё дууе суглаарагшад бултадаа ехээр һонирхоно. Чайковскиин «Чародейка» гэжэ опероһоо Кумын дууе солистка Р. Малынь угаа шадамар бэрхээр дуулаа.

Инструментнүүд дээрэ наадаһан хүгжэмшэдэй шадабариие тэндэ суглаарагшад ехэ үндэрөөр сэгнэһэн байна. Г. Орделовскиин хүтэлбэри доро латышска арадай модон духовой инструментнүүдэй ансамбль арадай хатар наада наадажа, харагшадые ехээр һонирхуулба.

Латви хадаа арад зоной дундаһаа гараһан дуунайнгаа культураар алдаршанхай юм. Энэ гоё һайхан искусстваараа Латвийска ССР-эй Гүрэнэй хор Я. Думиня гэгшын хүтэлбэри доро суутай болонхой юм.

Республикын хореографическа искусство концерт дээрэ үргэнөөр харуулагдаһан байна.

Латвийска ССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Е. Тангиева—Бирзниек гэгшын табиһан «Лайма» гэжэ баледһээ хатар наадануудые Латвийска ССР-эй габьяата артистнууд В. Вилцинь болон Я. Панкрат, солистнууд Г. Ритенберг, А. Лемберг, И. Гинтере болон М. Лиепа, мүн тэрэшэлэн Латвиин профсоюзуудай республиканска соведэй Культурын байшангай танцевальна коллектив амжалтатайгаар харуулһан байна.

Е. Чангын табиһан А. Скултэ гэгшын «Сакта свободы» гэжэ баледые Латвийска ССР-эй арадай артистка А. Приеде, солист И. Кошкин болон оперо ба баледэй театрын артистнууд гоё һайханаар табиһан байна.

Рижскэ хүгжэмэй һургуулиин һурагша Виестурс Стабулниека гэгшын хүтэлбэрээр тус һургуулиин симфоническа оркестрын наадахада, Рижскэ хореографическа училищиин наадахада ехэ альга ташалга болобо.

Ница, Барта гэжэ тосхонуудай, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой дуушад болон хатар наадагшадай гаража ерэхэдэнь бултадаа амаршална. Дуун зэдэлжэ, хороводууд болоно. Хуушан хуримай ёһо журамууд харуулагдана. Тэндэ болоһон һайндэр «Рупавиетис» гэжэ хүхюу баяртай хатар наадаар дүүрэнэ.

Концертын программа дүүрэхэ дүтэлбэ. Театр соо байһан хүнүүдэй урда үргэнөөр долгилжо байһан далай гоё һайханаар миралзана. Тэрээн дээрэ Латвийска ССР-эй Гүрэнэй герб эли тодоор харагдан байна. Концерт табиһан бүхы хүнүүд сцена дээрэ гараба. Арад зоной шэнэ байдалые магтаһан, Коммунистическэ партиие магтаһан дуунуудые дуулана.

Дирижернууд Латвийска ССР-эй габьяата артистнууд А. Янсон, Я. Хунхен, Латвийска ССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Т. Вейш, Э. Тонс, Р. Глазуп. И. Чудновский, хормейстернууд—Латвийска ССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Р. Ванаг, П. Квелде гэгшэд концертдэ хабаадалсаа. Программые М. Артмане, Г. Лиидс гэгшэд хүтэлбэрилбэ. Режиссерынь — СССР-эй арадай артист А. Амтман-Бриедит, Уранзурагшань—Латвийска ССР-эй арадай уранзурааша А. Лапинь.

Нүхэд Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, П. К. Пономаренко, А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов, Латвиин КП-гэй ЦК-гэй секретарьнууд Я. Э. Калнберзин болон А. Я. Пельше, Латвийска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. М. Озолинь, Латвийска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Т. Лацис гэгшэд концертдэ байлсаа.

Тэндэ байгшадай дунда—КНДР-эй арадай Верховно суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ким Ду Бон түрүүтэй Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын делегаци, СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар Советскэ Союзда ерэһэн Польско Арадай Республикын сеймын делегаци сеймын маршал Ян Дембовский түрүүтэйгээр, Иранай парламентска делегаци сенадай гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин түрүүлэгшэ Мухаммед Саед түрүүтэйгээр бии байба. Зал соо—Москвада байһан посольствонууд болон миссинүүдые толгойлогшонор бии.

Тус концерт ехэ гоё һайханаар болоо. Латышска хүгжэмэй культурын онсо илгаанууд, тэрэнэй гоё һайхан зүйлнүүд болон арад зондо хабаатай байһаниинь эли тодоор харагдана.

(ТАСС).

СССР-эй Конституциин (Үндэһэн Хуулиин) 27, 29-А, 70, 77, ... статьянуудта хубилалта ба нэмэлтэ оруулха тушаа СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай

ХУУЛИ

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно С... вет иигэжэ тогтооно:

Статья 1. «Таджикска ССР-эй Гармска ба Куляска областьнууд... болюулха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1955 оной а... густын 24-нэй Указые баталха.

Энээнтэй зохилдуулан СССР-эй Конституциин 27-дохи статьяда зох... хо хубилалта оруулха, тиихэдээ тус статьяе иигэжэ найруулха:

«Статья 27. Таджикска Советскэ Социалистическэ Республикада Л... нинабадска область, Горно-Бадахшанска автономно область ороно».

Статья 2. «Туркменскэ ССР-эй Красноводско областиие болюул... тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1955 оной декабриин ... нэй Указые баталха.

Энээнтэй дашарамдуулан СССР-эй Конституциин 29-а статьяда зо... хихо хубилалта оруулха, тиихэдээ тус статьяе иигэжэ найруулха:

«Статья 29-а. Туркменскэ Советскэ Социалистическэ Республ... Ашхабадска, Марыйска, Ташаузска ба Чарджоуска областьнуудһаа б... ридэнэ».

Статья 3. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй иимэ Указууд... баталха:

«Ажалай ба салингай асуудалнуудай талаар СССР-эй Министрн... дэй Соведэй Гүрэнэй комитедые бии болгохо тухай» 1955 оной ма... 24-нэй;

«СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй түсэблэлгын комитед... шэнэдхэн хубилгаха тухай» 1955 оной майн 25-най;

«Шэнэ техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүр... комитедые бии болгохо тухай» 1955 оной майн 28-най.

Энээнтэй зохилдуулан СССР-эй Конституциин 70-дахи статьяда ... хихо хубилалта ба нэмэлтэ оруулха, тиихэдээ тус статьяе иигэжэ н... руулха:

«Статья 70. СССР-эй Министрнүүдэй Соведые СССР-эй Верхов... Совет иимэ составтайгаар байгуулдаг:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ;

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орл... шонор;

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшонор;

СССР-эй Министрнүүд;

Арадай ажахые холын хараатайгаар түсэблэлгын талаар СССР-... Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комиссиин Түрүүлэгшэ;

Арадай ажахые юрын түсэблэлгын талаар СССР-эй Министрнүү... Соведэй Гүрэнэй экономическа комиссиин Түрүүлэгшэ;

Ажалай ба салингай асуудалнуудай талаар СССР-эй Министрнүү... Соведэй Гүрэнэй комитедэй Түрүүлэгшэ;

Шэнэ техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэ... комитедэй Түрүүлэгшэ;

Барилгын хэрэгэй талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэ... комитедэй Түрүүлэгшэ;

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Гүрэнэй аюулгүйе ха... гаалха комитедэй Түрүүлэгшэ;

СССР-эй Гүрэнэй банкын Правлениин Түрүүлэгшэ».

Статья 4. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй иимэ Указуу... баталха:

«СССР-эй Юрын машина бүтээлгын нийтэсоюзна министерствые ... болгохо тухай» 1955 оной апрелиин 2-ой;

«СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин предприятинуудые бар... гын нийтэсоюзна министерствые бии болгохо тухай» 1955 оной ап... лиин 6-най;

«Автомобильна промышленностиин нийтэсоюзна министерств... Тракторна болон хүдөө ажахын машина бүтээлгын нийтэсоюзна ми... стерствые бии болгохо тухай» 1955 оной июлиин 23-най;

«Саарһанай ба модо болбосоруулгын промышленностиин нийтэсо... на министерствые СССР-эй Саарһанай ба модо болбосоруулгын пром... ленностиин союзно-республиканска министерство болгон хубилгаха, ... раинска ССР-эй Саарһанай ба модо болбосоруулгын промышленност... союзно-республиканска министерствые бии болгохо тухай» 1955 оно... густын 10-най;

«СССР-эй Текстильнэ промышленностиин союзно-республиканска ... нистерствые, СССР-эй Хүнгэн промышленностиин союзно-республикан... министерствые бии болгохо тухай» 1955 сентябриин 22-ой.

Энээнтэй зохилдуулан СССР-эй Конституциин 77-дохи, 78-д... статьянуудта зохихо хубилалта болон нэмэлтэ оруулха, тиихэдээ ... статьянуудые иигэжэ найруулха.

«Статья 77». Нийтэсоюзна министерствонуудтэ иимэ министерст... нүүд хабаадана:

Авиационно промышленностиин;

Автомобильна промышленностиин;

Гадаадын худалдаа наймаанай;

Геологиин ба байгаалиин баялигуудые хамгаалгын;

Бэлэдхэлэй;

Машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын;

Далайн флодой;

Оборонно промышленностиин;

Юрын машина бүтээлгын;

Зам харилсаанай;

Радиотехническэ промышленностиин;

Гол мүрэнэй флодой;

Дунда машина бүтээлгын;

Станок бүтээлгын ба инструментальна промышленностиин;

Барилгын ба харгы замай машина бүтээлгын;

Металлургическа ба химическэ промышленностиин предприя... дые барилгын;

Нефтяной промышленностиин предприятинуудые барилгын;

Нүүрһэнэй промышленностиин предприятинуудые барилгын;

Электростанцинуудые барилгын;

Судна барилгын промышленностиин;

Тракторна ба хүдөө ажахын машина бүтээлгын;

Транспортна машина бүтээлгын;

Транспортна барилгын;

Хүндэ машина бүтээлгын;

Химическэ промышленностиин;

Электростанцинуудай;

Электротехническэ промышленностиин».

«Статья 78. Союзно-республиканска министерствонуудтэ иимэ ... стерствонууд хабаадана:

Автомобильна транспортын ба шоссейнэ харгын;

Саарһанай ба модо болбосоруулгын промышленностиин;

Дотоодын хэрэгүүдэй;

Дээдэ һуралсалай;

Городской ба хүдөөгэй барилгын;

Гүрэнэй хиналтын;

Элүүрые хамгаалгын;

Гадаадын хэрэгүүдэй;

Культурын;

Хүнгэн промышленностиин;

Ой модоной промышленностиин;

Нефтяной промышленностиин;

Оборонно;

Мяханай ба һүнэй продуктнуудай промышленностиин;

Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин;

Барилгын материалнуудай промышленностиин;

Загаһанай промышленностиин;

Хэлхеэ холбооной;

Хүдөө ажахын;

Совхозуудай;

Барилгын;

Текстильнэ промышленностиин;

Худалдаа наймаанай;

Нүүрһэнэй промышленностиин;

Финансын;

Үнгэтэ металлургиин;

Хара металлургиин;

Юстициин».

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШ...

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. П...

Москва, Кремль, 1955 оной декабриин 28.

НҮХЭД В. А. КУЧЕРЕНКО, П. П. ЛОБАНОВ, М. В. ХРУНИЧЕВ ГЭГШЭДЫЕ СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШОНОРООР ТОМИЛХО ТУШАА СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Сой **тогтоохонь:**

Нүхэр **Кучеренко** Владимир Алексеевичые, нүхэр **Лобанов** Павел ловичые, нүхэр **Хруничев** Михаил Васильевичые СССР-эй Министрэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшонороор томилхо тухай СССР-эй овно Соведэй Президиумэй Указые баталха.

Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
1955 оной декабриин 28.

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ЭГЭДЭХИ ОРЛОГШО НҮХЭР Л. М. КАГАНОВИЧЫЕ АЖАЛАЙ САЛИН ХҮЛҺЭНЭЙ АСУУДАЛНУУДЫЕ ЭРХИЛХЭ СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР ТОМИЛХО ТУШАА СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Со**тогтоохонь:**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо **Каганович** Лазарь Моисеевичые ажалай ба салин хүлһэнэй асуу-уудые эрхилхэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй үлэгшээр томилхо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ые баталха.

Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
1955 оной декабриин 28.

НҮХЭР Н. К. БАЙБАКОВЫЕ АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХОЛЫН ХАРААТАЙГААР ТҮСЭБЛЭХЭ СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ ВЕДЭЙ ГҮРЭНЭЙ КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР ТОМИЛХО ТУШАА СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Со**тогтоохонь:**

Нүхэр **Байбаков** Николай Константиновичые СССР-эй Нефтяной проенностиин министрын уялгануудһаа сүлөөлөөд, арадай ажахые хоараатайгаар түсэблэхэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй сиин Түрүүлэгшээр томилхо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Премэй Указые баталха.

эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
955 оной декабриин 28.

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ЭГЭДЭХИ ОРЛОГШО НҮХЭР М. З. САБУРОВЫЕ АРАДАЙ АХЫЕ ЮРЫН ТҮСЭБЛЭЛГӨӨР СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ГҮРЭНЭЙ ЭКОНОМИЧЕСКА КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР ТОМИЛХО ТУШАА СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Со**тогтоохонь:**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо **Сабуров** Максим Захаровичые арадай ажахые юрын түсэблэлгөөр эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй экономическа комиссиин Түшээр томилхо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Укаталха.

эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
955 оной декабриин 28.

эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШО ЭР В. А. КУЧЕРЕНКЫЕ БАРИЛГЫН ХЭРЭГҮҮДЫЕ ЭРХИЛХЭ СР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР ТОМИЛХО ТУШАА СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно эй **тогтоохонь:**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо нүхэр **Ку**-ко Владимир Алексеевичые барилгын хэрэгүүдые эрхилхэ СССР-эй трнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй Түрүүлэгшээр томилхо тухай эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые баталха.

эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
955 оной декабриин 28.

НҮХЭР А. П. ЗАВЕНЯГИНИИЕ СССР-эй ДУНДА МАШИНА ЭЭЛГЫН МИНИСТРЭЭР, МҮН СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ ВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШООР ТОМИЛХО ТУШАА СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно эй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Завенягин** Авраамий Павловичые СССР-эй Дунда машина бүын министрээр, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын шоор томилхо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Укаталха.

эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
955 оной декабриин 28.

СР-эй ВЕРХОВНО СҮҮДЭЙ ГЭШҮҮДЫЕ ҺУНГАХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Со-СР-эй Верховно Сүүдэй гэшүүдээр иимэ хүнүүдые һунгаха гэжэ ю:

стромин Александр Александровичые;
шин Михаил Дмитриевичые.

эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
55 оной декабриин 28.

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШО НҮХЭР В. А. МАЛЫШЕВЫЕ ШЭНЭ ТЕХНИКЫН АСУУДАЛНУУДЫЕ ЭРХИЛХЭ СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР ТОМИЛХО ТУШАА СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо нүхэр **Малышев** Вячеслав Александровичые шэнэ техникын асуудалнуудые эрхилхэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй Түрүүлэгшээр томилхо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
1955 оной декабриин 28.

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШО НҮХЭР В. А. МАЛЫШЕВЫЕ СССР-эй ДУНДА МАШИНА БҮТЭЭЛГЫН МИНИСТРЫН УЯЛГАНУУДҺАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУШАА СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо нүхэр **Малышев** Вячеслав Александровичые СССР-эй Дунда машина бүтээлгын министрын уялгануудһаа сүлөөлхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
1955 оной декабриин 28.

СССР-эй КОНСТИТУЦИИН (ҮНДЭҺЭН ХУУЛИИН) 83-дахи СТАТЬЯДА НЭМЭЛТЭ ОРУУЛХА ТУХАЙ

Х У У Л И

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

СССР-эй Конституциин (Үндэһэн Хуулиин) 83-дахи статьяда «Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин Түрүүлэгшэ» гэжэ үгэнүүдэй һүүлээр «Барилгын ба архитектурын хэрэгүүдые эрхилхэ союзна республикын Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй Түрүүлэгшэ» гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
1955 оной декабриин 28.

«СССР-тэ ПРОКУРОРСКО ХИНАЛТА ХЭЛГЫН ДҮРИМЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ» СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Х У У Л И

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

«СССР-тэ прокурорско хиналта хэлгын Дүримые баталха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1955 оной майн 24-нэй Указые баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
1955 оной декабриин 28.

«ТҮХЕЭРЭЛГЭНҮҮД БОЛОН МАТЕРИАЛНУУДЫЕ ХУДАЛДАХА, АНДАЛДАХА БА ГАДАГШАНЬ ҮГЭХЭ ЯБАДАЛЫЕ ХОРИХО ТУХАЙ, ИИМЭ ХУУЛИ БУСА ХЭРЭГЭЙНГЭЭ ТҮЛӨӨ СҮҮДЭЙ ХАРЮУСАЛГАДА ХАБААДУУЛАГДАХА ТУХАЙ» СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БОЛЮУЛХА ТУХАЙ» СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Х У У Л И

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

«Түхеэрэлгэнүүд болон материалнуудые худалдаха, андалдаха ба гадагшань үгэхэ ябадалые хорихо тухай, иимэ хуули буса хэрэгэйнгээ түлөө сүүдэй харюусалгада хабаадуулагдаха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые болюулха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1955 оной майн 13-най Указые баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
1955 оной декабриин 28.

«ГҮРЭНЭЙ, КООПЕРАТИВНА (КОЛХОЗУУДҺАА ГАДНА) МҮН НИИТЫН БУСАД ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХООРОНДО МЯНГА ХҮРЭТЭР ТҮХЭРИГӨӨР ГАРАҺАН АРСАЛДААТА ХЭРЭГҮҮДЫЕ ХАРАЖА ҮЗЭХЭ УЯЛГАҺААНЬ АРАДАЙ СҮҮДҮҮДЫЕ СҮЛӨӨЛХЭ ТУШАА» СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Х У У Л И

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

«Гүрэнэй, кооперативна (колхозуудһаа гадна), мүн бусад организацинуудай хоорондо мянга хүрэтэр түхэригөөр гараһан арсалдаата хэрэгүүдые хаража үзэхэ уялгаһаань арадай сүүдүүдые сүлөөлхэ тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1955 оной мартын 14-нэй Указые баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
1955 оной декабриин 28.

«АБОРТ ХОРИХО ЯБАДАЛЫЕ БОЛЮУЛХА ТУХАЙ» СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Х У У Л И

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

«Аборт хорихо ябадалые болюулха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1955 оной ноябриин 23-най Указые баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва. Кремль,
1955 оной декабриин 28.

Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ эрхим ажалаараа суурхана. Энэ МТФ-гэй һаалиншад ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ түсэбһөө гадуур 9100 литр һү һааһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МТФ-гэй түрүү һаалиншад (зүүн гарһаа) Е. Г. Казакова, Е. Я. Игумнова, А. С. Мостовская, Ф. У. Гильфеева, К. М. Мостовская гэгшэд байна.

А. Сурмачын фото.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Партийна һуралсалай асуудалнуудта анхарал табигданагүй

Манай республикын бусад бүхы аймагуудайхида адли Бичурын аймагай партийна организациин коммунистнууд марксистско-ленинскэ теориие, политическэ экономиие, хүдөө ажахын тодорхой экономикын, мүнөө ябуулагдажа байгаа политикын асуудалнуудые шудалжа байна.

КПСС-эй Бичурын айкомой, аймсоведэй ажалшадай депутадуудай гүйсэдкомой орган болохо **«Ленинский путь»** газетын октябриин 1-нэй номерой мэдээсэһэнэй ёһоор, тус аймагта КПСС-эй түүхэ болон теориие шудалха 36 кружок, В. И. Ленинэй биографиие шудалха 11 кружок, 9 политһургуули хүдэлмэрилжэ эхилһэн юм. Олон коммунистнууд бэеэ даагаад идейно-политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлжэ захалһан байгаа. Бага Куналейн МТС-эй партийна организациин секретарь нүхэр Шевелевой статья газетын тус номерто хэблэгдээ һэн. Һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ коммунистнуудай политическэ һуралсал эмхидхэлгэдэ ямар дутагдалнуудай бии байһаниие хараадаа абажа, партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ коммунистнуудай һуралсалые яажа эмхидхэхэ байһан тухайгаа нүхэр Шевелев тэрэ статья дотороо бэшээ һэн. «Манай кружок яажа хүдэлхэб» гэһэн статья соогоо пропагандист Морев КПСС-эй түүхые шудалха кружогой хүдэлмэриие яажа эмхидхэхэ байһан тухайгаа һанамжаяа бэшэһэн байна.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлэй эхилһээр 3 һара үнгэрбэ. Энэ үе соо аймаг дотор эмхидхэгдэһэн кружогууд болон политһургуулинууд ямараар хүдэлнэб? Тэдэнэй хүдэлмэридэ ямар һайн юумэ бииб, ямар дутагдалнууд үзэгдэнэб? Бэеэ даагаад политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ гэһэн коммунистнууд хэр һуража байнаб? Пропагандистнууд болон консультантнууд ямар бэрхэшээлнүүдтэй ушарнаб, тэдэнэй хэдыҥь һайнаар хүдэлнэб гэһэн асуудалнуудта «Ленинский путь» газетын хуудаһануудта харюу олохо аргагүй байна.

Үнгэрһэн 3 һара соо тус газетын 40 номер хэблэгдээ. Зүгөөр партийна гэгээрэл тухай энэ үе соо нэгэл түрүү бэшэг ноябриин 16-най номерто хэблэгдээ. «Партийна гэгээрэлэй һуралсалай зарим дүнгүүд» гэжэ гаршагтай энэ түрүү бэшэг соо аймагай партийна организацида партийна пропагандын ябаса тухай гүнзэгы шэнжэлэл үгтөөгүй. «Партийна һуралсалай түрүүшын үдэрнүүдтэ горьтой дутагдалнууд элирүүлэгдэбэ» гэжэ газетэдэ бэшэгдэбэшье һаа, тэрэ ямар асуудалнууд байгааб гэжэ хараад үзэхэдэл, гол түлэб эмхидхэлэй талаар гараһан дутагдалнууд болоно. Жэшээлхэдэ,

«...Ленинский путь» колхоздо оройдоо хоёр заняти үнгэргэгдөө...

...Аймпотребсоюзай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн кружогто һураха 10 хүнһөө занятидаа миин 3—5-ниинь ерээ.

... Бэеэ даагаад һурагшадта зорюулжа, партийна библиотекэдэ эмхидхэһэн лекцидэ миин 4 коммунист ерээ...

...54 пропагандистнуудһаа семинарта миин 33-ниинь байлсаа...» гэхэ мэтэ.

Кружок болон политһургуулинуудай хүдэлмэриин гол юумэниинь занятинуудые һайн шанартайгаар, идейно-теоретическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэлгэ болоно. Теоретическэ найруулгануудые ажабайдалтай пропагандист хэр шадамараар холбоон тайлбарилнаб, партийна гэгээрэлэй кружогто болон политһургуулида һуража олоһон эрдэмээ коммунистнууд бодото ажалдаа хэр шадамараар хэрэглэнэб гэхэ мэтын асуудалнууд тухай газетын хуудаһануудта нэгэшье үгэ хэлэгдээгүй. Тиигэжэ партийна гэгээрэлэй гол асуудалнуудта партийна организацинуудай анхаралые хандуулангүй газетэ гараһан байна.

Үнгэрһэн 3 һара соо газетын хуудаһануудта кружок болон политһургуулинуудай хүдэлмэриин ябаса тухай нэгэшье статья хэблэгдээгүй. Мүн нэгэшье пропагандистын, консультантын дүй дүршэл тухай статья газетэдэ хэблэгдээгүй. Партийна организациин секретарьнууд партийна һуралсалай асуудалаар мүнлэ тус газетын хуудаһануудай дээрэ статья бэшэжэ гаргаагүй байха юм.

Пропагандистда туһаламжа болгон консультаци, һонирхолтой тоо болон баримтануудые газетэ хэблэнэгүй. Эрхим пропагандистнуудай хүдэлмэриие согсолжо, газетынгээ хуудаһануудай дээрэ дэлгэрүүлээгүй байна.

Лекционно пропагандада газетэ анхаралаа табинагүй. Лекцинүүдэй идейно-теоретическэ талаараа ямар хэмжээндэ уншагдажа байһан тухай газетын хуудаһануудһаа хаража ойлгохо юумэ байхагүй.

Идеологическа хүдэлмэриин шухала участок болодог партийна пропагандада «Ленинский путь» газетын тон хайхарамжагүйгөөр хандадаг ушарыень иимэ нэгэ баримта гэршэлнэ. Аймагай партийна конференциин дүнгүүд тус газетын нэгэ хуудаһан дээрэ үгтэһэн байгаа. КПСС-эй айкомой тоосоото элидхэлһээ, мүн делегадуудай хэлэһэн үгэһөө богонихоноор тэндэ хэблэгдэһэн байгаа. Зүгөөр партийна пропаганда тухай нэгэшье үгэ тэрэ бүхэли хуудаһан сооһь хэлэгдээгүй байхань гайхалтай. Энэ хадаа газетын редакциин горьтой дутагдалынь болоно.

«Ленинский путь» газетэ неделидэ гурба дахин гарадаг. Тиимэһээ аймагайнгаа ажабайдалые бүхы талаарнь харуулха дүүрэн арга боломжотой юм.

Партийна һуралсалай асуудалнууд аймагай газетэнүүдэй хуудаһанууд дээрэ үргэнөөр хододоо харуулагдажа байха ёһотой. Тиихэдээ партийна һуралсалай шанарта, тэрэнэй идейнэ хэмжээндэ, аймагай, МТС, колхоз бүхэнэй шиидхэжэ байһан бодото зорилгонуудтай партийна пропагандын хэр зэргэ холбоотойгоор ябуулагдажа байһанда гол анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

Эдэбхитэдэй суглаан

Баргажанай аймагай Культурын байшан соо партийна болон ажахын эдэбхитэдэй суглаан һаяхан болоҗо үнгэрбэ.

Тус суглаан дээрэ аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Васильев «Ажахын үнгэрһэн жэлэй дүнгүүд ба 1956 оной зорилгонууд» гэһэн асуудалаар элидхэл хэбэ.

Элидхэлэй һүүлдэ олон хүн үгэ хэлээд, тусхай шиидхэбэри абтаба.

Пропагандистнуудай семинар

КПСС-эй Занграйн айком пропагандистнуудай ээлжээтэ семинар тээсгэн үнгэргэбэ. Тус семинар дээрэ «Арад зон—обществын хүгжэлтые шиидхэдэг хүсэн мүн» гэһэн лекци уншагдаба.

Лекциин һүүлээр семинарта хабаадалсаһан пропагандистнууд нүхэд Цыбикова, Васильева гэгшэд хүдэлмэриингоо дүй дүршэлые хоорэжэ үгөө.

Ородой түрүүшын революциин ойдо

КПСС-эй Улан-Удын городской райкомой партийна библиотекэдэ ородой түрүүшын революциин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һонирхолтой фото-монтаж табигдаба. Мүн түүхэтэ энэ ойдо зорюулагдаһан хэдэ хэдэн лекци уншагдаба.

Гадна, революциин ойдо зорюулагдаһан литературын булан эмхидхэгдээ. Тусгаар таһаг соо пропагандист ба агитаторнуудай булан эмхидхэгдэнхэй. Эдэ булангууд соо уранһайханай болон политическэ номууд, брошюранууд, газетэ, журналнууд табигданхай.

. А. Булганин ба Н. С. цевые Москва уттана" тусхай кино гаргагдаба

и, Бирма, Афганистанаар түүяншалгаһаа бусаһан Н. А. ин ба Н. С. Хрущевые Москажалшад декабриин 21-дэ хаугтаа. Зүрхэ хүдэлгэмэ, лашагүй эдэ минутануудые нтальна фильмнүүдэй Центстуди «Н. А. Булганин ба Хрущевые Москва угтана» гэокартина соо харуулна.

кино ороной экранууд дээрэ агдахань. (ТАСС).

Политическэ экономиин учебник хоёрдохёо хэблэгдэн гараба

Гүрэнэй политическэ хэблэл политическэ экономиин нэмэжэ заһагдаһан учебнигые һаяхан хэблэн гарғаба.

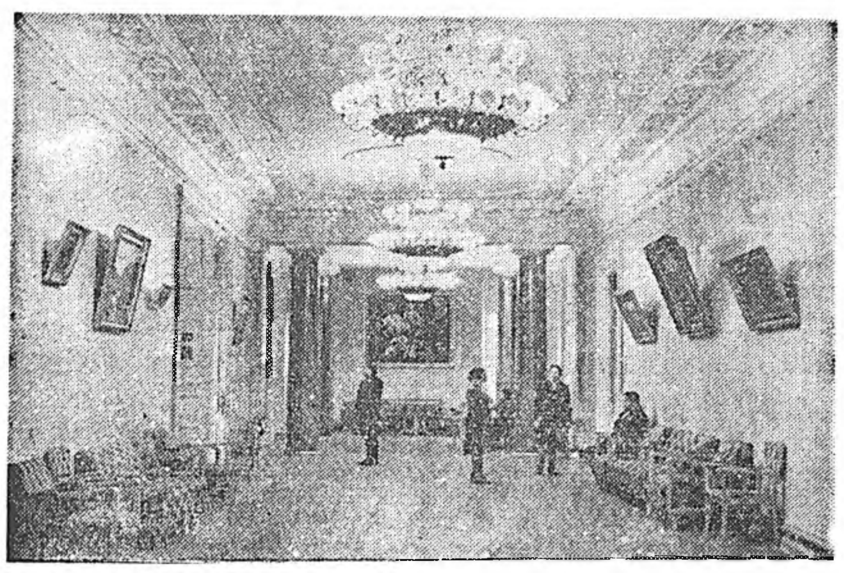
1954 оной һүүл багаар 6 миллион тухай тиражтайгаар хэблэгдэһэн политическэ экономиин түрүүшын учебник богонихон саг соо тараа. Ород хэлэнһээ гадна, мүн СССР-эй зарим арадуудай ба хилын саанахи оронуудай арадуудай хэлэнүүд дээрэ тус учебник хэблэгдэн гаргагдаа. Тиимэһээ политическэ экономиин учебнигые хоёрдохёо хэблэн гаргахаар болобо.

СССР-эй ба Арадай демократиин оронуудай социалистическэ экономикын хэлбэришэгүй урган хүгжэжэ ба капитализмын бүгэдэниитын кризисэй улам һүжэржэ байһаниие харуулһан шэнэ ехэнүүд баримтанууд тус учебнигтэ нэмэгдэбэ.

Политическэ экономиин учебнигые авторска коллективэй иимэ гэшүүд хоёрдохи хэблэлдэ бэлэдхэбэ: академик Островитянов К. В., СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Шепилов Д. Т., СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Леонтьев Л. А., Ленинэй нэрэмжэтэ Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна академиин бодото гэшүүн Лаптев И. Д., профессор Кузьмин И. И. ба экономическа наукануудай доктор Гатовский Л. М.

Учебник олоор хэблэгдэн гаргагдажа байна.

(ТАСС).

☆

Москва. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй Культурын центральна байшан Герценэй үйлсэдэ һаяар нээгдэхэ юм. 350 һууритай харалгын залһаа гадна, лекционно ба уншалгын залнууд, амаралтын таһаг, уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай заняти хэхэ таһагууд, шатар, дойбод гэхэ мэтые наадаха таһаг, хүүгэдэй таһаг, ехэ вестибюль тэндэ бии юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй Культурын центральна байшангай вестибюль харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

☆ ☆

Горячинскда

Байгалай үзэсхэлэн тоё эрьедэ үнинэй алдаршаһан Горячинск курорт һууриханхай. Үндэр майлын хаяаһаа бурьялан гараһан бусалма уһатай булагтань звенк болон бурядууд орожо, бэеэ аргалдаг бэлэй. Тиихэ үедэ эмшэн гэжэ байха һэн гү даа, тэдэнэр торходо ородог, хүйтэн халуугаар хүртэдэг, шабартань һуудаг һааб даа. Эндэхи халуун булагые эгээл түрүүн родой эрдэмтэд шэнжэжээд, үндэрөөр сэгнээ—тиигэжэ Горячинск суурхаа юм.

Россида бии болоһон түрүүшын курортнуудай нэгэн, Кавказ, Крымэй алдарта курортнуудай сасуутан—манай Горячинск курорт 1808 ондо хүдэлмэрилжэ захалһан юм. Гурбан жэл болоод, зуун табин жэлэйнь ой гүйсэхэнь!

Хаанта засагай үедэ сүлэлгэдэ ерэһэн декабристнууд, агуухэ Александр Сергеевич Пушкинай дүтын нүхэд И. Н. Беспрозванный-Рыбаков, В. К. Кюхельбекер гэгшэд эндэ бэеэ аргалдаг һэн.

Түрүүшын ванна корпус 1890 ондо баригдаа, тэндэ гансал Ирхүү, Дээдэ-Үдэ, Кяхта городой баяшуул амардаг, бэеэ аргалдаг һэн. Ядаһан зобоһон үгытэй зониие тэндэ оруулдаггүй бэлэй.

Октябрьска революциин һүүлээр Горячинск курорт һэргэн хүгжэбэ. Хэдэн шэнэ барилганууд: санатори, лаборатори, физио-кабинет бии болоо. Хамтын байранууд, зунай клуб, танцын талмай баригдаа.

Тогтомол уһатай аршаан-нуурһаа үбэл зунгүй уурал бааяжа байдаг. Нуурта дүтэлхэдэ балын үнэр гутадаг. Тэрэниие эмшэд аршаанта уһанда тунаһан сернокислэ натри ба кальци хоёрой дабһанай охиниинь гэдэг юм. Уһаниинь эрьеэрээ шабартай, залхаг зөөлэн замагтай, ногоон үнгэртэй шулуутай. Нуурые ойmoод үзэбэл, дээрээ хүйтэн, дороо бүлеэн уһатай. Булагай эхин тээшэ дүтэлхэдэ уһаниинь бүри халуун болоно. Үшөө дүтэлхэдэ, хургаашье хэхээр бэшэ халуун байдаг юм.

Бүдүүн нарһадай дундахи хонхосог сооһоо энэ булаг бурьялан гарана. Дээрэнь хуушан, модон беседкэ байна. Газар дороһоо гараһан 60 градус халуунтай минеральна уһан түмэр соргоор урдаад, тээ доро, холошог байһан ванна корпусто орожо, хорёод номернууд соохи ваннануудые дүүргэнэ. Тэрэ уһанда хүнүүд хахад часһаа дээшэ һуужа шададаггүй. Тиимэһээ нэгэ хэды болоод лэ сагаан халаадтай эмшэд аршаанда орожо байһан үбшэнтэниие эрьенэ, заабари үгэнэ.

Үбшэнтэн һубарилдаад лэ ерэжэл байна, заримандаа энэ тэрэ номернуудай ойро ээлжээн бии болоно хэбэртэй. Ваннанууд нэгэшье минута сүлөөтэй байнагүй...

Ванныи һүүлээр хүнүүд таһагууд соогоо орожо амарнад. Зариман ой модон соогуур сэнгэн ябана, Байгалай эрье хүрэтэр ошоно.

—Манай курортдо ехэнхидээ республикымнай ажалшад амардаг. Мүн Новосибирск, Якутск, Владивосток городуудһаа ерэдэг юм. Эндэ бруцелез, ревматизм ба үе мүсын элдэб үбшэнтэй хүнүүд аргада орожо, ехэнхидээ эдэгэжэ бусадаг. Һара бүри 200 хүн путёвкоор, 50 хүн курсовкоор эндэ аргалуулдаг. Шэнэ корпусуудые барижа, курортые бүхэли жэлдээ хүдэлмэрилдэг болгобол, бүри олон ажалшадые аргалжа шадаха байгаабди,—гэжэ курортын главна врач М. Гурулев хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье, Горячинск курорт улам ехээр хүгжэн һалбарха арга боломжотой. Тэрэ хэдэн тээһээ нарһан тужаар хүреэлэгдэһэн ехэ нэмэри газарта һууриханхай. Зундаа эндэ ехэ халуун болодоггүй. Июль һарада зарим нютагуудаар ехэ халуун байхадань, эндэ һэрюуншэг байдаг юм. Үбэлынь ямаршье сагта оройдоо хорёод гаран градус хүйтэн болодог. Тиимэ һэн тула эндэ жэмэстэ сад, урда зүгэй модо, ургамал тарижа болохо байна. Жэшээлхэдэ, горьтойхон теплицэ барижа, энэ халуун булагай уһыень хэрэглэбэл, ямар ехэ олзотой байха гээшэб: жэлэй дүрбэн сагта огородой эдеэ ургуулжа болохо һэн. Халуун уһаарнь гансашье теплицые бэшэ, мүн байрын корпусуудые дулаасуулжа болохо байгаа.

Үшөө һайн юумэнь юуб гэхэдэ, курортын ойрохоно загаһа барилгын Сталинай нэрэмжэтэ колхоз бии. Курорт тэрээнтэй ехэ барисаатай байдаг. Юһэн километрын газарта байһан Туркагай леспромхозһоо хюрөөдэһэн модо асархада заягүй. Балайшье холо бэшэ, нэгэ хабсагайн хажууда барилгын шулуу абадаг карьер бии.

Барилгын материалнуудай, модо шулуунай иимэ элбэгшье, дүтэшье байхадань, тэдэниие эндэ хүсэд хэрэглэдэггүйень халагламаар. Курортын хашаа, нуурые хааһан хаалтахүүргэнь хуушаранхай, хэдышье шэрдэхэдэ туһагүй болонхой. Паркыень, тэндэхи скульптурануудыень ехэхэнээр заһаха хэрэгтэй. Табяад гаран жэлэй саада тээ, урданай архитектурна түхэлөөр баригдаһан корпусуудтань зундаа газаа, сэбэр агаарта унтахаар веранда, балкон, зал гэжэ үсөөн. Үбэлэй сагта хүдэлмэрилхэ болоо һаань, дулаан клубай байшан үгы.

Эдэ бүхэниие заһаха, шэнэлхэ, бариха гэһэн үгэнүүд гараһаар үнинэй, теэд юушье хэгдэнэгүй, курортын байдал мүнөө болотор нөөхи зандаа байна.

Манай республика дотор аршаанта уһанууд тоогүй олон. Гансахан Байгал далайе тойрон, Горячинск, Бармашебо нуур, Давша, Хакусы ба бусад аршаанууд бии. Мүн аймаг бүхэндэ нютагай зонуудта мэдээжэ аршаанууд байдаг. Жэшээлхэдэ, Хойто-Байгалай, Курумканай аймагуудта аршаанууд эзэн ёһоор хэрэглэгдэжэ, тэндэнь гэр байранууд баригдажа, мүнгэн һомологдожо, врачнуудтай курортнууд болгогдоо. Гэхэтэй хамта, олохон газар нютагуудта хүн зон аршаанда олоороо суглараад, хэдэн «долоондо» һуужа, боро аргаяа хэһэн зандаа. Нэгэ зариман бэедээ арга бэшэ, хоро хэдэг байна. Иимэ ушарнуудые нютагай эмхи зургаанууд хаража мэдэжэ байгаашье һаа, хэмжээ абанагүй.

Тиимэһээ Бурят-Монголой АССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерство республика доторхи балнеологическа аргаламжа һайжаруулха, эгээл үнинэй Горячинск, Аршан, Киран гэхэ мэтын курортнуудта, мүн нютагуудтахи аршаануудта анхаралаа табиха уялгатай.

Ц. Жимбиев.

Республика дотор

Һү ехээр һаадаг болоо

Кударын аймагай «Путь Октября» колхоз һүүлэй жэлнүүдтэ һү һаалгаар аймаг соогоо хожомдожо ябадаг һэн. Колхозой правлени ба парторганизаци энэ хэрэгтэ анхаралаа һайнаар табидаггүй байгаа. Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй гараһанай һүүлээр тус колхозой гэшүүд ба мэргэжэлтэд бүхы арга боломжонуудаа хаража үзөөд, шухала хэмжээ-ябуулганuудые хараалһан юм. Эдэ зорилгонуудаа дүүргэхын тула мүнөө нилээд ехэ хүдэлмэри хэжэ байна.

Малшадые материальна талаарнь урмашуулдаг, мүн ажабайдалыень һайса харадаг болоо. Малайнгаа тоо толгой олошоруулхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула тугалнуудаа эхэһээнь һалгаажа, түлигдэдэггүй байрада байлтажа тэнжээхэ гэхэ мэтын шэнэ түрүү арга хэрэглэдэг болонхой. Мүн малаа шэмэтэ ба бүдүүн тэжээлээр хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Иимэ хэмжээнүүдые бэелүүлһэнэй ашаар һү һаалга нёдондонойхидоо орходоо 1955 ондо нэгэ хахад дахин ехэ боложо, дундазэргээр үнеэн бүриһөө 772 литр һүн һаагдаа.

Эндэхи колхозниигууд механизаторнуудтай хамта 2350 тонно силосно барилга шулуугаар баряа. Мүн 200 толгой эбэртэ малай байха шулуун байра баригдаһан байна. Эдэнэй хэһэн хүдэлмэриин дүй дүршэл аймагай олонхи колхозуудта таража һайшаагдаа. Энэ хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэһэнэйнгээ ашаар барилгын бригадын бригадир нүхэр А. С. Максимов БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

Һаяхан колхозой гэшүүд хамтынгаа сутлаан дээрэ ажахын үнгэрһэн жэлэй зарим дүнгүүдые хаража үзөөд, дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абажа, үнеэн бүриһөө 1200 литр һү һааха гэжэ шиидэбэ. Теэд мүнөө тэрэ уялгаяа дүүргэжэ захалаа. Октябрь һарада колхозой 23 һаалишад бултадаа 100—140 литр хүрэтэр һү һаагаа. Мүн һаалишан Е. Афанасьева 2 һарын турша соо 400 литр һаагаа. Тиихэдэ һаалишад Н. Кривогорницына, А. Бутакова, Р. Яковлева гэгшэдшье һайн амжалта туйлаба.

Эдэ бүхы амжалтанууд «Путь Октября» колхоздо хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа үлүүлэн дүүргэхэ арга боломжо түйсэд бии гэжэ харуулна.

С. Таханов.

Нютаг бүриин һонин

◆ Кяхтын педучилищиин профсоюзна организаци студентнэрэй хамтын байрануудые ариг сэбэр байлгахын тула комнатонууд хоорондын конкурс соносхоо юм. Һаяхан болоһон шалгалтын ёһоор 7-дохи комнатодо байгшад түрүү һуури эзэлжэ, дамжуулгын шан—радиоприёмник абаба.

Б. Ванчиков.

◆ Хэжэнгын аймагай Чесаның сомоной «Коммунизм» колхоз тарянажалай полинууд дээрэ саһа тогтоохо хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна. Һаяхан тэндэ эмхидхэгдэһэн воскреснигтэ һургуулиин һурагшад, колхозой залуушуул, албахаагшад хабаадалсаба. Тэдэ үдэрэй туршада 150 гектар талмай дээрэ саһа тогтоохо хаалтануудые хээ.

Д. Николаев.

◆ Мухаршэбэрэй аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхозой Галтай гэжэ томохон һууринда шэнэ магазин нээгдэбэ. Тэндэнь үргэн хэрэглэлэй эд бараан элбэг бии.

М. Намсараев.

★ Ехэ-Кударын МТС-эй коллектив түмэрэй хаядаһа суглуулха жэлэйнгээ даалгабари үлүүлэн дүүргэбэ. Түсэбэй ёһоор 45 тонно хаядаһа суглуулха байгаа һаа, 60 тонно суглуулжа тушаагаа.

М. Намсараев.

Санашадай мүрысөөн

Санын спортоор үбэлэй сезон эхилэлгэдэ зорюулагдаһан мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Эндэ городой һургуулинуудай, техникумүүдэй спортивна коллективүүд, һайндуранай спортивна обществонууд хабаадалсаа.

Хүбүүдэй дунда болоһон 3 километрын урилдаанда 65-дахи һургуулиин 2-дохи команда түрүүлэн ерээ. Басагадай дундаһаа энэ һургуулиинхин бараниие ахин гараһан байна.

Удаань һайндуранай спортивна обществонуудай санашадай мүрысөөн болоо. Эрэшүүл 5 километртэ, эхэнэрнүүд 3 километртэ урилдаа. Тиин эрэшүүлэй командын дундаһаа транспортын «Локомотив» обществын санашад бараниие ахин гаража, түрүү һуури эзэлээ. Эхэнэр санашадай дунда ПВЗ-гэй «Локомотив» команда шалгараа.

Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн командануудта физкультура ба спортын городской комитедэй дамжуулгын кубогууд барюулагдаа.

Л. Аранзаева.

ГДР-эй правительственна делегаци Улан-Баторһа мордобо

Германска Демократическа Республикын правительственна делегаци ГДР-эй Премьер-Министр О. Гротеволь түрүүтэйгээр Улан-Баторһаа декабриин 28-да мордобо.

Монгол Арадай Республикын Премьер-Министр Цеденбал, Арадай агуухэ хуралай президиумэй түрүүлэгшэ Самбу, Премьер-Министрэй нэгэдэхи орлогшо Ширендыб, Монголой арадай-революционно партиин ЦК-гэй секретарьнууд Дамба, Д... гурсурун, Лхамосурун, Самдан, Премьер-Министрын орлогшонор, министрнүүд, олониитын болон хэб... лэй түлөөлэгшэд, мүн дипломатическа корпусой гэшүүд аэродром дэ... ерэжэ, Германска Демократическа Республикын правительственна делегациие үдэшэбэ. ГДР-эй правительственна делегациие хүтэлбэрилэгшэ Гротеволь МНР-эй Премьер-Министр Цеденбал хоёр үгэ хэлсэ...

(ТАСС)

ФНРЮ-гэй Президент Тито Каирта ерэбэ

КАИР, декабриин 21. (ТАСС). Египедэй Премьер-Министр Гамаль Абдель Насерэй уряалаар Югославиин Арадай Федеративна Республикын Президент маршал Иосип Броз-Тито мүнөөдэр Каирта зорюута айлшалжа ерээ. Гадаадын хэ... гүүдые эрхилхэ гүрэнэй секретарь К. Попович, дотоодын хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй секретарь С. Сте... нович, Сербиин гүйсэдхэхэ вечын т... рүүлэгшэ П. Стамболич, бусад т... хай тушаалта хүнүүд Президент Т... тотэй хамта ябалсаа.

Египедэй Премьер-Министр Насер, Египедэй революционно хүтэлбэр... хы соведэй гэшүүд, министрнүү... правительственна эмхи зургаану... дай харюусалгата хүдэлмэрилэгш... Каирай центральна вокзал дээ... президент Титые угтаа.

Югославиин ба Египедэй гүрэ... гимнүүд наадагдаа, 21 буудалга... салют үгтөө.

Президент Тито Премьер-Мини... Насер хоёрой автомашинада һу... гаад вокзалһаа Республикын Ор... ошохо замдань Египедэй столиц... хүн зон үйлсэнүүдтэ гаража, Юг... лавиин ба Египедэй хүтэлбэри... ажал-ябуулагшадые амаршалаа.

Президент Титые Египедэй дэ... шатын орден—Нилын орденоор ш... налгын ёһолол Республикын Ор... соо мүнөөдэр болоо.

Урдакорейскэ армиин генштабай начальнигай мэдүүлгэ

Ассошиэйтед Пресс агентс... корреспондентын декабриин 25... Сеулһаа дамжуулһанай ёһоор ур... корейскэ армиин генштабай нача... ник иигэжэ мэдүүлээ. Урдакорей... солдадууд «атомна зэбсэг» шудал... байна. Шэнэ зэбсэг хэрэгсэлнүүд... тэрэ тоодо атомна зэбсэг США... абахабди гэжэ Урда Корейн а... найдана гээд тэрэ хэлээ.

(ТАСС)

Энэ МТС-ые юундэ шүүмжэлээб?

Һаяхан Кяхтын МТС-эй совет болоо. Совет дээрэ тарянажалай болон тракторна бригадануудай бригадирнууд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, партийна эхин организациин секретарьнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд байлсаа.

Эндэ «Хүдөө ажахын үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүд ба хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудай дүүргэлтэ» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ асуудалаар МТС-эй директор нүхэр Б. Нимаев элидхэл хэбэ.

— Манай МТС-эй харьяата колхозуудай гэшүүд һаяхан боложо үнгэрһэн хамтын суглаанууд дээрээ хүдөө ажахын жэлэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэдээ, колхозуудай, мүн МТС-эй хүдэлмэридэ байһан ехэхэн дутагдалнуудые элирүүлэбэ,—гэжэ нүхэр Нимаев хэлэбэ.

МТС-эй харьяата колхозууд нёдондонойхидо орходоо ороoһо, мяха, һү, нооһо гэхэ мэтые нэгэ бага ехээр абаашье һаа, орооһо тарянай ургаса, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа хүсэд дүүргэжэ шадаагүй. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз түсэбэй ёһоор ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ эдлүүриин газарай зуун гектар бүхэндэ 12,1 центнер һү һааха, 53,7 килограмм нооһо хайшалха байһан аад, 11,6 центнер һү һааһан, 43,9 килограмм нооһо хайшалһан байна. Колхоз мүн тэрэшэлэн малай тоо толгой олошоруулха түсэбөө дүүргээгүй. «Красное знамя» колхоз хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа һүөөршье, мяхааршье, нооһооршье дүүргээгүй. Колхоз ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ эдлүүриин газарай зуун гектар бүхэндэ оройдоол 20,9 центнер һү һааһан, 4,9 центнер мяха абаһан, 19 килограмм нооһо хайшалһан байна. Зүгөөр энэ колхозой арга боломжо тон ехэ. Мүн тэрэшэлэн МТС-эй харьяата Сталинай нэрэмжэтэ колхоз һү һааха, нооһо хайшалха түсэбүүдээ дүүргээгүй.

МТС-эй харьяата колхозууд һү һааха түсэбөө юундэ дүүргээгүйб гэхэдэ, үбэлдөө үнеэдээ һайнаар эдеэлүүлнэгүй. Тиимэһээ зундаа һү һаалгаяа бага зэргэ дээшэлүүлээд, үбэлдөө өөдэгүй бага һү һаана. Хэтэрхэдээ зарим колхозой хэдэ хэдэн гүүртэнүүд үнеэдээ халуун намар байхада шэргээжэрхидэг заншалтай. Мүнөө жэлдэшье Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай зарим гүүртэнүүд олохон үнеэгээ октябрь, ноябрь һарада шэргээжэрхёо. Гадна, үнеэд олоороо һубайрна. Энэ жэлдэ зуун үнеэн бүриһөө арайхан гэжэ 50-яад тугал абтаа. Тиигэжэ олонхи үнеэд шэргэшэһэн гү, али хюһаранаар һаагдаһан байна.

Эндэхи колхозуудта нооһон юундэ багаар хайшалагданаб гэхэдэ, үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэри муугаар ябуулагдана, үбэлдөө хонид ехээр туража ороно.

МТС-эй харьяата колхозууд тарилгын талмайн га бүриһөө арайхан гэжэ 3,7 центнер орооһото культурануудай ургаса хуряагаа.

Хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэлгэдэ ямар һаад ушардаг байһанда эндэ сугларагшад тон зүбөөр гол анхаралаа хандуулжа, тэдэниие яажа усадхаха тухай хэлэһэн байна. Тэрэшэлэн МТС-эй механизаторнууд колхозно үйлэдбэриие саашадань хүгжөөлгэдэ өөһэдынгөө эдэбхитэй ажалаар туһалха ёһотой гэжэ совет дээрэ байлсагшад онсо тэмдэглэһэн, механизаторнуудай урда шанга эрилтэ табиһан байна.

Зарим колхозууд, мүн тэрэшэлэн тракторна бригаданууд тарилгын хүдэлмэриие һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө тэмсэнэгүй, агротехническэ заабари хазагайруулна, тарилга хэхэ болзороо алдана. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Иринчеев иигэжэ хэлэбэ:—«Ехэ Нуга гэжэ нютагай газарай тон адлихан хүрьһэтэйшье һаань, механизаторнууд эндэ тарилга хэхэдээ олон янзын гүнзэгыдэ таридаг байна. Энэ жэлдэ 25 сантиметр гүнзэгыгөөр газараа хахалжа, кукуруза тариһамнай һайнаар ургаа, тиихэдэ 12—13 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалжа тариһан газарһаа ургаса оройдоошье абаагүй тоонойбди».

Удаань нүхэр Иринчеев нэгэ иимэ жэшээ харуулаа. Колхозой правлениин зүбшөөлгүйгөөр сагаан будаа хуряажа байһан комбайные МТС-эй тракторна бригадын бригадир нүхэр Черепановай ондоо хүдэлмэридэ табиһанайнь эсэстэ колхоз 160 гаран центнер энэ үнэтэ культурые гээгээ.

— Хэрбээ үбһэ тэжээл бэлэдхэдэг машина зэмсэгүүдээ МТС-эй саг соопь, һайнаар заһабарилаа һаань, манай колхоз бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бүри ехээр бэлэдхэхэ байгаа, — гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Воронцов ниитын адуу малда элбэг тэжээл бэлэдхэхэ тухай хэлэбэ.

— Һайнаар эдеэлүүлэгдээгүй үнеэдэй һү ехээр һаалгахагүйнь мэдээжэ. Теэд манай колхозойхид үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэхэ тухай хэды хэлсэбэшье, жэл бүри тэжээлээр дутадагбди. Тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэмнай МТС хүсэд туһалнагүй, —гэжэ нүхэр Воронцов хэлэбэ.

Колхозуудые үбһэ тэжээлээр хангалгада МТС-эй ехэ үүргэ дүүргэхэ байһаниинь мэдээжэ. Теэд Кяхтын МТС үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие комплексноор механизацилжа шадаагүй. Тиигэжэ МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд ехэ алдуу хээ. Юуб гэхэдэ, үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие комплексноор механизацилха арга эндэ бии. Ерэхэ зундаа механизаторнуудай олонхииень үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ табиха, үбһэ сабшаха, тармаха, сомохо хүдэлмэри механизацилха шухала.

Мүн сабшалан уһалха талаар МТС биратай хүдэлмэри хэнэгүй гэжэ тон зүб шүүмжэлэгдэбэ.

Малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилхадань МТС-эй монтажна бригаданuудта зарим колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй туһалдаггүй, заримдаа һаад тойбо хэдэг тухай механик нүхэр Кутищев хэлэбэ. МТС-эй механизаторнууд набтар башни болон траншейнүүд сооһоо силос гаргаха хүдэлмэриие механизацилха гэжэ шиидэһэн байна. Теэд зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд механизаторнуудай энэ үүсхэлые дэмжэдэггүй байха юм. Саашадаа нүхэр Кутищев фермэнүүд дээрэ тодхогдоһон кормозапарнигуудые муугаар ашагладаг колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые шангаар шүүмжэлээ. Мүнөө колхозуудта тодхогдоһон кормозапарнигуудай оройдоо дүрбэнэй нэгэ хубинь ашаглагдана.

Малай байра бариха тухай асуудалаар МТС-эй техник-барилгаша нүхэр Карельский үгэ хэлэбэ. Малай байра шулуугаар бариха арга боломжын ехэ байһан тухай тэрэ хөөрэбэ. Шулуугаар баригдаһан байрануудай үни удаан сат соо ашаглагдадагынь бүгэдэндэ мэдээжэ. Колхозууд гэр байрануудые бариха хэмжээ-ябуулгануудаа болзор соонь дүүргэхын тула барилгашадай саг үргэлжын бригада бии болгохо ёһотой гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой отарые даагша нүхэр Жигмытов колхозойнгоо ба МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдые шангаар шүүмжэлжэ, тэдэнэй хүдэлмэридэ байһан ехэ дутагдалнуудые элирүүлээ.

— Отарадамнай 890 эхэ хонин бии. Январь соо түл абажа эхилхэбди. Манай отарын хонишод малайнгаа үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ зорилготойгоор һайн шанартай үбһэ бэлдэһэн юм. Теэд колхозоймнай правлени энэ үбһыемнай ондоо тээшэнь гаргашалаа. Бидэнэр хаанаһаа, хэды шэнээн үбһэ абахаяа мэдэнэгүйбди. Мүн МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд малай үбэлжэлгэдэ һаналаа табинагүй. Манай отарада үбһэ тэжээл зөөхын тула тракторист Датбаев табигдаа һэн. Теэд энэ хүн өөрынгөө уялгада хайша хэрэгээр, харюусалгагүйгөөр хандана. Үбһэ шэрэхэ шаргагүйб, машинамни эбдэршоо гэһэн шалтаг үдэр бүри олоод, гэртээ харишадаг зантай,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

— Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ манай механизаторнууд тракторaaр 12 мянган халаанда хүдэлмэрилхэ байһан аад, оройдоо 6 мянган халаанда хүдэлмэрилөө, — гэжэ МТС-эй главна агроном нүхэр Пахирко хэлэбэ.—Ажал хүдэлмэри дээрэ эмхи гуримгүй байһан дээрэһээ манай механизаторнууд аяар 4 мянга шахуу халаан соо механизмуудые зогсоогоо.

Ерэхэ жэлдэ механизмуудые дүүрэнээр хүдэлгэхын тулада шангаар тэмсэхэ тухай тэрэ хэлэбэ. Тэрэшэлэн 1956 оной хабарай тарилгада эртэнһээ бэлэдхэхэ шухала байһан тухай нүхэр Пахирко дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Ленинэй, Сталинай нэрэм... колхозууд хабарай тарилгада б... хэнэгүй. Тарилга хэхэ полинууд ... рээ наг шэбхэ оройдоошье зөөн... үнэһэ, шубуунай аргал сутлуу... эхилээдүй байһаар. Мүн таһал... жа үгтэһэн минеральна үтэгжүү... абанагүй. Гэбэшье, тус колхозой... лингууд дээрэ нютагай болон ми... ральна үтэгжүүлгэгүйгөөр тари... хэжэ болохогүй юм.

Зүгөөр, советдэ хабаадагшад ... ряанажалай талаар бии байһан ... дутагдалнуудые элирүүлбэшье, ... ажал хүгжөөлгын дутагдалну... анхаралаа багаар хандуулһан ... на. Колхозуудта, фермэнүүдтэ, ... тэнүүдтэ малай үбэлжэлгын ... раар үнгэргэгдэжэ байһан тухай ... багаар хөөрэлдөө. Малай ашаг ... мын бага байһанай, хүдөө аж... культурануудай ургаса багаар ... ряагдадагай шалтагааниие х... гүнзэгыгөөр элирүүлэнгүй гар...

Кяхтын аймагай колхозу... олонхинь энэ жэлдэ кукуруз... бэшэ ургаса абаһан байна. Теэд ... асуудал тушаа үгэ хэлэгшэд ... анирггүй үнгэрөө. Энэ культуры... рихa талаар олоһон дүй дүрш... хайгаа, ерэхэ тарилгадаа ям... бэлэдхэжэ байһан тухайгаа х... хэлээгүй гэхэ зуура, МТС-эй ха... та колхозууд энэ культурые тари... да, хабарай тарилгада бүхыдэнь ... галтагүйгөөр бэлэдхэжэ байна... асуудал тушаа гансахан лэ МТ... агрономһоо ондоо хэншье абя... рангүй үнгэршоо. Гэхэ зуура, МТС... харьяата олохон колхозууд ... нууд дээрээ наг шэбхэ зөөж... лээдүй байһаар, мүн үрэһэнэй ... сэбэрлэхэ, тэрэниие тарилгын ... нарта хүргэхэ гэхэ мэтын хүд... тон хангалтагүйгөөр ябуулжа б...

А. Нагаслаев, ай... газетын реда...

Редактор Д. Л. ЛОБСАН...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора 32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н—00648. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 67...